

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної теорії

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Управління конфліктами»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 5 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Управління персоналом міжнародних корпорацій»
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 «Суспільні та поведінкові науки»
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну, **Тужилкіна Оксана Володимирівна**
науковий ступінь і вчене звання, **к. е. н., доцент**
посада доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії

Контактний телефон	+38-095-639-94-10
Електронна адреса	tuzh2015@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.upep.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета навчальної дисципліни – є набуття студентами практичних навичок у діагностуванні різноманітних конфліктів, вирішенні конфліктів найефективнішим шляхом та вмінь контролювати конфліктну ситуацію, а також вмінь позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 16 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота студентів – 54 год)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист індивідуальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; тестування; поточні модульні роботи Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Знання основ психології, лідерства, етики ділового спілкування, організаційної поведінки персоналу
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР06. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності ПР12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати ПР15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні ПР22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. ПР23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. ПР24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей	K3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, наукових узагальнень K4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях K8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. K9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації K10. Здатність бути критичним і самокритичним K11. Здатність приймати обґрунтовані рішення K12. Навички міжособистісної взаємодії K13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів K31. Здатність розвивати лідерські якості та застосовувати їх в управлінні командами та персоналом

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Сутність конфлікту та його характерні риси	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота; тестування	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.
Тема 2. Причини й наслідки конфліктів в організації	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота; тестування	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.
Тема 3. Система управління конфліктами в організації	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота; тестування	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.
Тема 4. Діагностика конфлікту і коригування поведінки його учасників	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота; тестування	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.
Тема 5. Прогнозування розвитку конфліктів	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота; тестування	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.

Тема 6. Розв'язання конфліктів	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; модульна контрольна робота	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації. Підготуватись до модульної контрольної роботи
Тема 7. Управління стресами в конфліктній ситуації	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота;	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.
Тема 8. Профілактика й запобігання виникненню конфліктів	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота;	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.
Тема 9. Соціально-трудова конфлікти, їх урегулювання та вирішення	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота;	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.
Тема 10. Безконфліктне спілкування в професійній діяльності керівника	Відвідування занять; робота з дистанційним курсом; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань в аудиторії; самостійна робота	Реферати і доповіді з визначених тем. Підготувати презентації проведеної роботи. Підготуватись до дискусії за темою.

Інформаційні джерела

1. Герасіна Л. М. Конфліктологія: загальна та юридична: Підручник. – Ві-во Право. – 2021. – 224 с.
2. Дуткевич, Т. В. Конфліктологія з основами психології управління [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. В. Дуткевич. - К. : Центр навчальної літератури, 2015. – 456 с.
3. Єременко Л. В., Ісакова О. І. Конфліктологія: посібник для самостійної роботи студентів / Л. В. Єременко, О. І. Ісакова. – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2020. – 266 с.
4. Конфліктологія: Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці» / М. М. Дученко, О. А. Шевчук; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,96 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 88 с.
5. Конфліктологія : навчальний посібник / [Г. В. Гребеньков, І. І. Ковальова, Ю. М. Красноносів та ін.]; за ред. Г. В. Гребенькова ; М-во внутрішніх справ України, Донец. юрид. ін-т Луганського держ. ун-ту внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка., Львів : Магнолія, 2017. – 228 с.
6. Луцишин, Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник / Г.І. Луцишин ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка", Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 197 с.
7. Словник-довідник термінів з конфліктології / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці: Чернівецький державний університет, 1995. - 334 с.
8. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
9. Цюрупа, М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів [Текст] : навч. посіб. / М. В. Цюрупа. – К. : Кондор, 2015. – 172 с.
10. Яхно, Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Т. П. Яхно, О. І. Куревіна. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 176 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.
3. Дистанційний курс «Управління конфліктами», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Головного центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2170>).

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-proorganizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>.

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf.

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoji-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf.

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf.

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>;

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>.

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf.

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentykyombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet>.

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii>.

Безпека освітнього середовища:

Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti>.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування занять (15 балів); захист домашнього завдання (15 балів); обговорення матеріалу занять (15 бали); виконання навчальних завдань (15 балів); завдання самостійної роботи (20 балів)	80
Підсумкове тестування	20
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни